

PRAVNI ŽIVOT

ČASOPIS ZA PRAVNU TEORIJU I PRAKSU

»Pravni život«, časopis za pravnu teoriju i praksu pojavio se 1952. godine kao zajedničko glasilo udruženja pravnika Srbije i Bosne i Hercegovine, a nešto docnije i Udruženja pravnika Crne Gore.

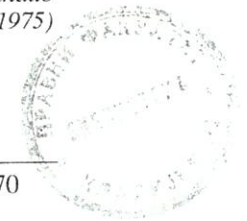
Pošto su ostala dva udruženja počela izdavati sopstvene časopise, »Pravni život« 1969. godine postaje glasilo Udruženja pravnika Srbije.

Časopis objavljuje teorijska istraživanja i studije iz jugoslovenskog i uporednog prava kao i materijale sa naučnih i stručnih skupova. U njemu se poklanja pažnja u svemu onome što se u pravnom životu zbiva. Na njegovim stranama objavljuju se izabrane odluke iz sudske i arbitražne prakse, osvrti i prikazi novih knjiga kao i raznovrsni prilozi iz svakodnevne prakse. Kao glasilo Udruženja pravnika Srbije, časopis prati delatnost pravničke organizacije i o njima obaveštava čitaoce.

Dosadašnji urednici »Pravnog života« bili su: Mihailo Dordević (1952-1969), dr Živojin Aleksić (1969-1975) i dr Milan Petrović (1975-1980).

Broj 10/2002 / Godina LI / Knjiga 470
str. 1-1064

B e o g r a d

Glavni i odgovorni urednik
SLOBODAN PEROVIĆ

Redakcija
BOGOJE MARJANOVIĆ, MIODRAG ORLIĆ,
SLOBODAN PEROVIĆ, RATOMIR SLIJEPEČEVIĆ

Izdavački savet
Slavko Carić, Budimir Košutić, Petar Milutinović, Jezdimir Mitrović,
Miroslav Paunović, Slobodan Pečović, Dragoljub Petrović,
Gordana Stanković, Slobodan Šoškić, Miroslav Varićak

Izdavač
UDRUŽENJE PRAVNIKA SRBIJE
Beograd, Krunska 74,
tel. 4448-459, 4446-910,
fax 4443-024
poštanski fak 950

Korektura i lektura
Danica Janjić

Kompjuterska obrada i prelom teksta
Julijana Drašer

Pretplata za 2002. godinu iznosi: za fizička lica – 1.500 dinara, za pravna lica
– 2.000 dinara, za inostranstvo – 100 US \$. Pretplata se vrši
na žiro račun broj: 40803-678-8-2004725,
uz naznaku: Pretplata za časopis »Pravni život«.

Tiraž: 2000 primeraka

Štampa: FUTURA, Petrovaradin

TREĆA KATEDRA

PRAVO NA IMOVINU

Svojina – Denacionalizacija i privatizacija – Porezi
– Nepokretnosti - eksproprijacija – Ugovor i odgovornost za štetu
– Radni odnosi – Osiguranje

of measurement procedures. The main causes of the shadow economy are the increase of the tax burdens, the increase of the intensity of regulations and inefficient government agencies.

The central part of this paper explains the relationship between tax evasion and the shadow economy as its most important modality. There are several methods of estimating the size of the shadow economy. These approaches include using surveys of taxation compliance; using the discrepancy between national income and national expenditure; considering fluctuations in labour force participation rates; the currency ratio approach.

The shadow economy poses great difficulties for the effective management of the economy by the state. Specially for the transition economies, shadow economy may be an indicator of the level of economic and political liberalization and of the success of macroeconomic stabilization.

The study of the shadow economy is essential for the full understanding of the economic system we are living in.

SVETO PURIĆ

PORESKI SISTEM U USLOVIMA ZNAČAJNOG PRISUSTVA SIVE EKONOMIJE

U V O D

Siva ekonomija se pojmovno najčešće definiše kao ekonomska aktivnost mimo odgovarajućih pravnih propisa. Često joj se prilazi kao neformalnoj ekonomiji ili pak ilegalnoj ekonomiji. Bilo kako bilo, veliki broj autora smatra da je »zajedničko svim aktivnostima sive ekonomije da nešto nije u redu sa samim aktivnostima ili informacijama o njima«.¹ U pitanju su ekonomske aktivnosti koje se u pojedinim elementima ne deklariraju (nedeclarisana ekonomija) i ne evidentiraju (neregistrovana ekonomija) ili ne oporezuju (evazija). Reč je o ekonomskim aktivnostima koje izmiču dmštvnoj kontroli te su u tom smislu neregulame, uključujući i one aktivnosti koje su izričito zabranjene i čije je obavljanje vezano sa kriminalom (crna ekonomija). Uobičajeni su za ovaj oblik ekonomske aktivnosti i izrazi »podzemna«, »skrivena«, »nezabeležena«, »nezvanična«, »neizmerena« i sl.

Sve to se odnosi na nelegalne aktivnosti koje donose profit a obavljaju se na granici krivičnog, socijalnog i finansijskog zakonodavstva, i u većini slučajeva ne mogu biti zabeleženi u izveštajima o nacionalnom dohotku. S tim u vezi ove oblike ekonomske aktivnosti možemo zajednički definisati kao protivzakonite radnje usmerene na sticanje ekonomske koristi za one koji takvu aktivnost obavljaju, a na štetu fiskusa i onih koji legalno obavljaju svoju privrednu delatnost. To direktno utiče

Dr Sveto Purić, profesor Pravnog fakulteta u Kragujevcu.

¹ Begeer W. and Tuinen, V., »The Statistical Representation on the Informal Economy«, Quarterly Journal of the Central Bureau of Statistics, vol. 1, no 3, 1986.

